

Drs C.A. Geldof

Wethouder voor Organisatievernieuwing, Publieksdienstverlening,
Openbare Ruimte en groen, Grondzaken, Leidsche Rijn, Erfgoed en
Monumenten, Wijken Vleuten – De Meern en Binnenstad
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	G. Schoonvelde	Datum	13 juni 2017
Doorkiesnummer	030 – 28 66805	Ons kenmerk	17.951237
E-mail	g.schoonvelde@utrecht.nl	Onderwerp	Ontwikkelingen afvalbeleid en voortgang Het Nieuwe Inzamelen
Bijlage(n)	Onderaan bijgevoegd	Verzonden	
Uw kenmerk			
Uw brief van			Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden

Geachte heer, mevrouw,

In juli 2016 heb ik u geïnformeerd over de stand van zaken omtrent het Nieuwe Inzamelen. Met deze brief geef ik u de resultaten van de gebieden waar het Nieuwe Inzamelen sindsdien is ingevoerd. Met betrekking tot afvalscheiding zien we dat het restafval in deze gebieden substantieel lager ligt dan gemiddeld. We zien ook dat we met de invoer van het Nieuwe Inzamelen iets vragen van onze bewoners, en dat het ook het nodige betekent voor onze organisatie. Met name in relatie tot de veranderingen die gepaard gaan met de invoering van het nieuwe systeem. Daarnaast zien we in zijn algemeenheid dat er geregeld meldingen zijn over bijplaatsingen bij ondergrondse containers. Hier ga ik later in deze brief ook op in.

Ook schets ik de ontwikkelingen met betrekking tot een aanpak voor woningen waar kliko's niet mogelijk zijn (bijvoorbeeld hoogbouw woningen).

Ik begin met een korte samenvatting van de onderstaande drie punten. Deze punten worden verderop in de brief nader uitgewerkt.

1. Resultaten van Het Nieuwe Inzamelen;
2. Nieuwe mogelijkheden voor betere afvalscheiding;
3. Aanvullende maatregelen voor minder restafval en betere dienstverlening;

In de nota Afval is Grondstof werd in 2015 tot de introductie van Het Nieuwe Inzamelen besloten. Daarmee was Utrecht landelijk één van de koplopers om bronscheiding in deze vorm op grote schaal toe te gaan passen. Veel gemeentes zijn het concept van Het Nieuwe Inzamelen inmiddels ook aan het invoeren.

In de gebieden waar Het Nieuwe Inzamelen is geïntroduceerd, worden de kliko's door gemiddeld 95% van de inwoners geaccepteerd en is de hoeveelheid restafval met 180 kg per inwoner per jaar over het algemeen substantieel lager dan het stedelijk gemiddelde van 225 kg per inwoner per jaar. Het Nieuwe Inzamelen kan goed worden toegepast in woonsituaties waar bewoners de mogelijkheid hebben om

Drs C.A. Geldof

Wethouder voor Organisatievernieuwing, Publieksdienstverlening,
Openbare Ruimte en groen, Grondzaken, Leidsche Rijn, Erfgoed en
Monumenten, Wijken Vleuten – De Meern en Binnenstad

Datum 13 juni 2017

een klike te gebruiken. Hiermee is voor laagbouw woningen een grote stap gemaakt naar de doelstelling van 150 kg per inwoner per jaar in 2018.

Voor woonsituaties waar klike's niet kunnen worden gebruikt (zoals in appartementen en bovenwoningen), worden daarom nu ondergrondse containers geplaatst voor gescheiden inzameling. De scheidingsresultaten in dit soort situaties zijn echter lager dan bij het gebruik van klike's. In de nota Afval is Grondstof is dit ook voorzien en aangegeven dat *“voor een echte kentering bij dit type woningen, meer nodig is”*.

De noodzaak van deze kentering wordt landelijk herkend. Stedelijke gebieden met relatief veel hoogbouw hebben veel meer restafval per persoon per jaar in vergelijking met gebieden zonder hoogbouw. Dit wordt veroorzaakt door de (veelal) beperkte woonruimte van bewoners en het ontbreken van goede prikkels om scheidingsgedrag te beïnvloeden. Voor de hoogbouwsituatie is daarom, mede op initiatief van Utrecht, het onderzoeksproject “Afvalscheiding in de hoogbouw” gestart. Dit project wordt samen met diverse grote steden in Nederland uitgevoerd. Het resultaat van dit onderzoek moet leiden tot bewezen maatregelen die bewoners in hoogbouw stimuleren tot betere afvalscheiding en minder restafval.

Naast de mogelijkheden van bronscheiding, zie ik ook de mogelijkheid om voor hoogbouw woningen een verschil te maken met de nascheiding van plastic, blik en pak. In mijn brief van 7 oktober 2016 berichtte ik u hierover. Inmiddels zijn er ontwikkelingen waarover ik u graag verder informeer.

Met de invoer van Het Nieuwe Inzamelen is de eerste belangrijke stap gezet om de doelstelling voor de laagbouw van 150 kg per inwoner per jaar (in 2018) en 100 kg per jaar (in 2020) te bereiken. Naast de resultaten van Het Nieuwe Inzamelen, wil ik u ten slotte ook informeren over de aanvullende maatregelen die worden genomen om het restafval te verminderen en de dienstverlening naar onze inwoners te vergroten. Hierbij zal ik ook stilstaan bij de maatregelen die worden genomen ten aanzien van bijplaatsingen bij ondergrondse containers.

Datum 13 juni 2017

1. Resultaten van Het Nieuwe Inzamelen

Utrecht is met de invoer van Het Nieuwe Inzamelen nu over de helft. Bij 52 % van de woningen die in aanmerking komen voor afval scheiden aan huis met kliko's, is Het Nieuwe Inzamelen ingevoerd.

Waarom introduceren we het Nieuwe Inzamelen?

Met het vaststellen van de nota "Afval is Grondstof (2015–2018)" heeft Utrecht haar ambities op dit gebied geformuleerd. Hiermee veranderde ook de klassieke benadering van afvalbeleid naar een grondstoffenbeleid. Echt afval dat alleen nog verbrand of gestort kan worden, bestaat tenslotte bijna niet meer.

Veel afvalsoorten, zoals papier, groente-, fruit- en tuinafval, plastic, blik, drankkartons, glas en textiel kunnen worden hergebruikt of gerecycled. Afval wordt dan weer grondstof voor nieuwe producten. Hiervoor dienen grondstoffen zo zuiver mogelijk te worden gescheiden en gescheiden ingezameld. Dit wordt bronscheiding genoemd.

De beste afvalscheidingsresultaten worden bereikt door bewoners aan huis het afval te laten scheiden met kliko's. Het overgebleven restafval brengen zij naar een ondergrondse restafvalcontainer.

Waarom wordt overgestapt op ondergrondse restafvalcontainers?

Met ondergrondse restafvalcontainers:

- kunnen bewoners 7 dagen per week het restafval zelf wegbrengen naar een container in de buurt;
- voorkomen we open, kapotte vuilniszakken langs de straat;
- hoeven vuilniswagens niet meer in elke straat te rijden, wat leidt tot minder vervoersbewegingen;
- creëren we betere arbeidsomstandigheden voor medewerkers van de inzameldienst (fysiek minder zwaar).

Zoals eerder in de brief aangegeven worden de uitgedeelde kliko's door circa 95% van de inwoners geaccepteerd en is de hoeveelheid restafval in de laagbouwgebieden waar Het Nieuwe Inzamelen is ingevoerd met 180 kg per inwoner per jaar gemiddeld substantieel lager dan het stedelijk gemiddelde van 225 kg per inwoner per jaar.

De resultaten van de gebieden waar het Nieuwe Inzamelen al eerder is ingevoerd, zijn terug te vinden in de brief van juli 2016. In bijlage 1 ("Voortgang en resultaten Het Nieuwe Inzamelen") ziet u de resultaten van alle gebieden waar sinds de vorige brief het Nieuwe Inzamelen is ingevoerd en meetgegevens beschikbaar zijn. In enkele gebieden wordt de doelstelling van 150 kg per inwoner per jaar al gehaald. In overige gebieden is dit nog niet het geval en is een extra inspanning nodig. Aanvullende maatregelen moeten hier getroffen worden. De belangrijkste kans die hierbij kan worden onderscheiden is de inzameling van groente-, fruit en tuinafval.

In de verschillende gebieden waar het Nieuwe Inzamelen is ingevoerd zijn de resultaten wel uiteenlopend; ik sta kort stil bij de uitschieters.

In Tuindorp en Tuindorp-Oost wordt gemiddeld 112 kg restafval per inwoner per jaar ingezameld en in Hoograven 149 kg. In deze gebieden is de doelstelling van 150 kg per inwoner per jaar al bereikt. In Terwijde heeft de invoering van Het Nieuwe Inzamelen nog onvoldoende effect. De hoeveelheid restafval per inwoner per jaar blijft in deze buurt steken op 235 kg per inwoner. Het is niet duidelijk waarom. Bewoners scheiden wel degelijk meer papier en plastic maar toch is hier nog relatief veel restafval.

Er ligt in Terwijde nog een grote uitdaging om inwoners te stimuleren het afval beter te scheiden. De komende tijd wordt dan ook extra aandacht besteed aan de communicatie in deze buurt en worden de scheidingsresultaten gevolgd. Later dit jaar wordt in Terwijde tevens een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Mogelijk geeft dit onderzoek meer inzicht hoe een beter scheidingspercentage bereikt kan worden.

Datum 13 juni 2017

Meer scheiding van Groente-, fruit-, en tuinafval

Uit de sorteeranalyses van het restafval blijkt dat na invoering van Het Nieuwe Inzamelen het restafval nog voor 40% bestaat uit groente-, fruit- en tuinafval. Het beter scheiden van groente-, fruit- en tuinafval brengt Utrecht dichterbij de doelstelling van 150 kilo per inwoner per jaar voor laagbouwwooningen. Als ongeveer een derde van het groente-, fruit- en tuinafval dat nu nog in het restafval zit, gescheiden wordt aangeboden, dan bereiken wij de beoogde resultaten voor de laagbouw in 2018.

Hiervoor worden twee acties in gang gezet:

1. Stedelijke mediacampagne gescheiden groente-, fruit- en tuinafval inzameling

Uiteindelijk draait afvalscheiding ook om de bereidheid van inwoners om hun afval ook gescheiden aan te bieden. Dit wordt onder andere bereikt door bewustwording en waar nodig meer informatie. Daarom start deze zomer een stadsbrede campagne over groente-, fruit- en tuinafval om het scheiden van deze grondstof, beter onder de aandacht te brengen. Hiermee worden bewoners gestimuleerd om deze grondstof beter te herkennen en te scheiden van het restafval. De focus ligt op het voorkomen van groente- en fruitafval (voedselverspilling tegengaan), voorkomen van stank waardoor ook in de zomermaanden beter gescheiden wordt en informeren over het afvalscheidingsproces.

2. Actief aanbieden citybin als inzamelmiddel voor groente-, fruit en tuinafval

De citybin (een kleine emmer voor groente- en fruitafval van ongeveer 40 liter) is in het verleden in diverse wijken beschikbaar gesteld daar waar kliko's niet mogelijk zijn. Deze wordt echter lang niet overal gebruikt. Daarom stimuleren we bewoners in die wijken opnieuw om de citybin te gebruiken, door deze actief aan te bieden bij de invoering van Het Nieuwe Inzamelen.

De verwachting is dat met deze maatregelen meer groente-, fruit- en tuinafval gescheiden wordt aangeboden en de doelstelling van 150 kg per inwoner per jaar voor de laagbouw in 2018 haalbaar is.

In gesprek met onze inwoners en andere belanghebbenden

Communicatie is cruciaal voor een succesvolle invoer van het Nieuwe Inzamelen. Naast het bieden van goede voorzieningen vanuit de gemeente, zijn we afhankelijk van onze inwoners voor het scheiden van afval. Sinds de start van het Nieuwe Inzamelen is dan ook steeds kritisch gekeken naar de manier waarop gecommuniceerd wordt en waar verbeterpunten mogelijk zijn. Zoals ook in de brief van 26 januari is aangegeven, zijn vanaf begin 2017 een aantal veranderingen doorgevoerd. Inwoners ontvangen de benodigde informatie per fase van het project, passend bij hun specifieke woonsituatie. Daarna worden de inwoners uitgenodigd voor een informatieavond. Deze avond vindt plaats voordat de inspraakprocedure over de locatie van de ondergrondse containers start. Veel inwoners denken graag actief mee over de locaties voor de ondergrondse restafvalcontainers en de aanbodplaatsen voor kliko's. Hun feedback wordt meegenomen in de conceptplannen voor de locaties. Op verzoek van een aantal inwoners in onder andere Hoograven en Overvecht, waar in verband met de woonsituatie geen kliko's werden aangeboden, zijn bijvoorbeeld extra ondergrondse containers geplaatst. Hiermee kwamen wij tegemoet in hun wens om ook graag papier en karton, en plastic, blik en pak te willen scheiden. Ook zijn naar aanleiding van inspraak in bijna alle gebieden waar Het Nieuwe Inzamelen is ingevoerd, locaties voor ondergrondse containers op verzoek van bewoners verplaatst. De reacties uit Vogelenbuurt en Tuinwijk hebben geleid tot extra gesprekken met de betrokken inwoners(comités).

Datum 13 juni 2017

In de gebieden waar het Nieuwe Inzamelen is ingevoerd wordt ook een inwoner tevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Met de uitkomsten hiervan scherpen wij onze dienstverlening aan. Eind juni start het volgende onderzoek voor de buurten Hoograven, Transwijk, Dichterswijk en Rivierenwijk waar vorig jaar Het Nieuwe Inzamelen is ingevoerd. Na de zomer zijn de resultaten van dit onderzoek bekend.

Zoals eerder toegezegd wordt sinds eind 2016 het aantal reacties bijgehouden van oudere of minder valide bewoners die problemen ervaren met de nieuwe wijze van afvalinzameling. Zeven bewoners gaven aan dat zij problemen hebben met de (aangekondigde) veranderingen in relatie tot hun beperking. Daarnaast vindt overleg plaats met het Stedelijk Overleg Lichamelijk Gehandicapten Utrecht (SOLGU). Bij concrete vragen over probleemsituaties voor minder validen wordt samen met het projectteam gezocht naar geschikte oplossingen. Dit is in alle gevallen ook gelukt.

Planning

Door de verbeterlagen in communicatie en meer tijd voor de besluitvormingsprocedure, zal het Nieuwe Inzamelen naar verwachting in de tweede helft van 2019 (in plaats van eind 2018) zijn afgerond.

In 2017 en 2018 staan de wijken Noordwest, West en delen van Vleuten–De Meern en Leidsche Rijn gepland.

In 2018 worden Oost en de laatste delen van Vleuten–De Meern voorbereid, om deze in 2019 te realiseren.

Kosten en baten

In algemene zin kan worden gesteld dat restafval geld kost en gescheiden afval geld oplevert. In september 2016¹ heb ik toegezegd u te informeren over de financiële effecten van Het Nieuwe Inzamelen. Hiermee krijgt u inzicht in de kosten en baten gerelateerd aan Het Nieuwe Inzamelen. Dit zijn de kosten die samenhangen met de inzamelmethode van de verschillende grondstoffen, zoals het aantal benodigde vrachtwagens, aantal werknemers en de kosten voor de verbranding van het restafval. Deze kosten vormen een onderdeel van de afvalstoffenheffing.

De gemiddelde kosten per huishouden zijn in 2017 €5 lager dan bij gelijkblijvende omstandigheden, als Het Nieuwe Inzamelen niet was ingevoerd. De verwachting is dat dit verschil zal oplopen tot circa €8 euro per huishouden in 2020. Dit positieve effect wordt veroorzaakt door een betere scheiding van papier en karton, groente-, fruit- en tuinafval plastic, blik en pak. Dit leidt tot lagere kosten voor de verwerking en eerder genoemde inzamelingskosten van restafval. Jaarlijks worden alle verwachte kosten en opbrengsten meegenomen in het voorstel voor de afvalstoffenheffing van het opvolgende jaar.

¹ Commissie Stad en Ruimte 24 september 2015, Verantwoording 2016

Datum 13 juni 2017

2. Nieuwe mogelijkheden voor betere afvalscheiding

Zoals vermeld worden substantiële resultaten geboekt in de gebieden waar Het Nieuwe Inzamelen tot nu toe is ingevoerd, met name daar waar het mogelijk is om aan huis met klike's, grondstoffen gescheiden aan te bieden.

Voor woonsituaties waar klike's niet kunnen worden gebruikt, (zoals in appartementen en bovenwoningen), worden extra ondergrondse containers geplaatst voor gescheiden inzameling. De inzamelresultaten van deze voorzieningen laten beperkte verbetering zien. In de nota Afval is Grondstof is daarom ook al aangegeven dat voor een echte kentering bij dit type woningen, meer nodig is.

Onderzoek afvalscheiding in de hoogbouw

Om de beste resultaten uit afvalscheiding bij hoogbouw te halen, is mede op initiatief van de gemeente Utrecht een landelijk onderzoek gestart. Het resultaat van dit onderzoek moet leiden tot duurzame gedragsverandering bij inwoners in de hoogbouw op het gebied van afvalscheiding én tot minder restafval. Diverse gemeenten (waaronder de G4) nemen deel aan het onderzoek. Zo kunnen goed onderbouwde uitspraken worden gedaan over het succes van verschillende typen maatregelen die het afvalscheidinggedrag zouden kunnen bepalen. Ik informeer u graag over de stand van zaken van dit onderzoek.

Elke gemeente test de effectiviteit van drie verschillende maatregelen in verschillende typen hoogbouw. De interventies zijn gericht op het stimuleren van scheiding van keukenafval (groente- en fruitafval). In de hoogbouw gebieden bestaat namelijk nog ongeveer 35% van het restafval uit deze grondstof. De verwachting is dat succesvolle maatregelen, ook toepasbaar zijn op andere grondstofsoorten.

Het project start in oktober 2017 en eindigt het tweede kwartaal van 2018. De resultaten van de verschillende onderzoeken worden gebruikt om het Utrechtse beleid omtrent afvalscheiding in de hoogbouw, verder vorm te geven.

Wat is de bijdrage van Utrecht?

Utrecht test de volgende maatregelen:

- Terugkoppeling van de hoeveelheid restafval naar de gebruiker. Dit moet leiden tot meer bewustwording over de hoeveelheid restafval die wordt aangeboden;
- Verstrekken van een groente, fruit- en tuinafvalbakje. Dit moet helpen om het scheiden in de keuken eenvoudiger te maken;
- Communicatiemiddelen inzetten die verwijzen naar 'wat goed gevonden wordt' en hoe bewoners hier zelf een bijdrage aan kunnen leveren. Hiermee wordt de persoonlijke norm versterkt.

Waar gaat het onderzoek plaatsvinden?

Het gaat om 11 hoogbouwblokken in Kanaleneiland rondom de Beneluxlaan met 625 huishoudens. Per adres wordt één van de drie interventies of een combinatie ervan getest. Daarnaast is er een controlegroep waar geen interventies worden getest. De gegevens uit dit onderzoek worden na afronding gecombineerd met de gegevens van andere gemeenten. Hierdoor wordt inzicht verkregen in de werking en de effectiviteit van een breed scala aan interventies.

Hoe worden bewoners betrokken bij het onderzoek?

Om uitspraken te kunnen doen over de effectiviteit van de interventies worden in het onderzoeksgebied verzamelcontainers voor groente- en fruitafvalcontainers geplaatst. Hiervan wordt het gebruik gemonitord. Dit gebeurt met hetzelfde systeem passysteem dat ook voor de restafvalcontainers wordt gebruikt. Daarnaast wordt elke restafvalcontainer in het gebied voorzien van een weegsysteem.

Datum 13 juni 2017

Deelname aan het onderzoek is vrijwillig en uitgangspunt is dat deelnemers anoniem blijven. Als bewoners niet mee willen doen aan het onderzoek, registreert de container geen gegevens die te herleiden zijn naar deze huishoudens. Voor de borging van de privacy van inwoners wordt ook een privacy impact assessment² (PIA) gedaan. Het project staat daarnaast onder toezicht van de Utrechtse privacy functionaris. Zowel de bewoners van de hoogbouwlocaties als de omliggende woningen worden schriftelijk geïnformeerd over deze plannen. Hierbij ontvangen zij ook een uitnodiging voor een informatieavond

Ontwikkelingen nascheiding van plastic, blik en pak

Daarnaast doet zich nog een mogelijkheid voor om de hoeveelheid restafval verder te verminderen voor woningen waar Het Nieuwe Inzamelen niet kan worden toegepast met kliko's. In mijn brief van 7 oktober 2016 informeerde ik u al over de ontwikkelingen rondom nascheiding. Restafvalverwerker AVR bood de AVU³ de mogelijkheid om vanaf 2018 plastic, blik en pak uit het restafval na te scheiden. De details van het aanbod waren op dat moment nog niet helemaal duidelijk en juridische vragen niet beantwoord. Ambtelijk zijn inmiddels diverse gesprekken gevoerd met AVR en AVU om het voorstel verder uit te werken. Nascheiding is overigens geen hoogwaardig alternatief voor de meeste grondstofsoorten, zoals papier/karton, glas, textiel en groente-, fruit- en tuinafval.

Het voorstel van AVR

AVR stelt voor om vanaf juli 2018 drankpakken en kunststof verpakkingen, die nog aanwezig zijn in het restafval bij de verwerking van het restafval, mechanisch te scheiden voor recycling. Blik wordt, zoals nu ook al het geval is, na verbranding van het overige restafval teruggewonnen uit het restant. Hierbij is de verwachting dat ongeveer 75% van het kunststof verpakkingsafval en 60% van dedrankpakken voor verbranding uit het restafval wordt teruggewonnen. De kosten worden gedekt op basis van de "Raamovereenkomst Verpakkingen"⁴. Het ingezamelde restafval moet zoveel mogelijk afkomstig zijn uit gebieden waar plastic, blik en pak op dit moment nog niet aan huis wordt opgehaald. Het is namelijk relatief duur om restafval wat weinig plastic, blik en pak bevat nog een keer na te scheiden.

Bijdrage afvalscheidingsdoelstelling gemeente Utrecht

In de brief van 15 juli 2016 berichtte ik u dat een deel van de woningen in Utrecht niet in aanmerking komt voor Het Nieuwe Inzamelen door kliko's. Dit zijn onder andere appartementen, bovenwoningen, woningen in de binnenstad en overige woningen waar kliko's niet mogelijk zijn. In deze gebieden kan nascheiding van plastic, blik en pak mogelijk een goed alternatief zijn.

Hierbij speelt natuurlijk de vraag in hoeverre de kwaliteit van het nagescheiden kunststof verpakkingsafval vergelijkbaar is met brongescheiden materiaal wat onze inwoners zelf apart houden. Gemeenten die op dit moment het kunststof verpakkingsafval nascheiden voldoen aan de eisen die hier landelijk aan worden gesteld. Over het algemeen zijn nagescheiden kunststof verpakkingen wel meer vervuild. Daarom blijft bronscheiding op dit moment de voorkeursmethode.

Ik zie de mogelijkheid die nu geboden wordt dan ook als een mogelijkheid om gedurende de resterende looptijd van de overeenkomst met AVR te onderzoeken of deze vorm van afvalscheiding kan bijdragen aan de verdere scheiding van afval. Dit zal ook waardevolle informatie opleveren voor de

² In artikel 5 van de Privacy verordening van de gemeente Utrecht is geregeld dat door middel van een Privacy Impact assessment wordt aangetoond dat de privacy voldoende is gewaarborgd.

³ De gemeente Utrecht is samen met de andere gemeenten uit de provincie Utrecht deelnemer van de gemeenschappelijke regeling AVU. Via de AVU wordt de verwerking van de diverse grondstoffenstromen en het restafval gezamenlijk aanbesteed. Het Utrechtse afval wordt dus via het AVU contract verwerkt door AVR.

⁴ In de raamovereenkomst verpakkingen staan de afspraken tussen het verpakkende bedrijfsleven en de Nederlandse gemeenten over de vergoedingsstructuur voor o.a. het kunststof verpakkingsafval.

Datum 13 juni 2017

aanbesteding die binnen de AVU zal moeten worden voorbereid voor het nieuwe restafval verwerkingscontract.

Contract AVR/AVU

Het huidige contract voor restafvalverwerking met AVR en de gemeenschappelijke regeling AVU loopt tot en met 31 december 2018. Deze kan daarna nog tweemaal met één jaar worden verlengd, uiterlijk tot en met 31 december 2020. De mogelijke verlenging van dit contract wordt begin september besproken in het dagelijks bestuur van de AVU. In het geval wordt besloten niet te verlengen, zal direct moeten worden aanbesteed.

De tarieven die Utrecht en overige gemeenten binnen het AVU-verzorgingsgebied betalen voor de verwerking van het restafval, zijn op dit moment zeer laag. Het afvalverwerkingstarief ligt op ongeveer €40 per ton (exclusief belastingen). Bij een nieuwe aanbesteding is de verwachting dat dit tarief €10 tot €20 per ton stijgt. Om deze reden hebben de meeste AVU-gemeenten het voornemen om het huidige verwerkingscontract te verlengen. Ondanks de teruglopende hoeveelheid restafval in Utrecht, zal deze verwachte tariefstijging een significante impact hebben.

De beslissing tot verlenging van de huidige overeenkomst met AVR zal in september worden genomen door het bestuur van de AVU. Het huidige lage verwerkingstarief –wat niet alleen geldt voor de gemeente Utrecht– en de mogelijkheid tot nascheiding van het restafval zullen in deze bespreking binnen het AVU bestuur belangrijke overwegingen zijn.

Eenduidige communicatie naar bewoners

Naast de mogelijkheid die nascheiding van plastic, blik en pak biedt, ben ik mij bewust van de uitdaging die dit met zich meebrengt in communicatie naar bewoners. Het moet voor bewoners namelijk eenduidig zijn wat ze met hun plastic, blik en pak moeten doen.

Daarom zal in de communicatie uitingen duidelijk worden gemaakt dat waar het kan gebruik wordt gemaakt van kliko's. Bronscheiding is tenslotte een beproefde methode, waarbij kwaliteit en kwantiteit zijn gewaarborgd. De resultaten van het Nieuwe inzamelen in de gebieden waar het tot nu toe is ingevoerd, laten dat ook zien.

Daar waar kliko's geen optie zijn, kunnen inwoners het plastic, blik en pak samen met het restafval aanbieden. Op die plekken is het dan ook niet langer noodzakelijk om extra ondergrondse containers voor plastic, blik en pak te plaatsen. De bestaande voorzieningen voor het gescheiden aanbieden van plastic, blik en pak, blijven behouden.

Deze veranderingen, die vanaf juli 2018 ingaan, vragen om een aanpassing van de bestaande communicatiecampagne 'Utrecht weet wat afval waard is'. Duidelijk moet zijn dat nascheiding alleen geldt voor plastic, blik en pak in die gebieden waar inzameling met kliko's niet mogelijk is.

Proef zakkeninzameling plastic, blik en pak in Vogelenbuurt

Op 7 oktober 2016 informeerde ik uw raad over het plan om een proef te starten met het ophalen van plastic, blik en pak in Vogelenbuurt met speciale zakken. Over de uitwerking van deze proef zijn we inmiddels in gesprek met het Coördinatiecomité Afvalinzameling Vogelenbuurt en Tuinwijk⁵. De recente ontwikkelingen over nascheiding van plastic, blik en pak nemen we uiteraard mee in de gesprekken die we met het coördinatiecomité voeren over deze aangekondigde proef.

⁵ Een bewonersinitiatief waarmee de gemeente in gesprek is over de manier waarop (gescheiden) inzameling in Tuinwijk en Vogelenbuurt kan worden vormgegeven.

Datum 13 juni 2017

De verwachting is dat door middel van nascheiding, meer plastic, blik en pak gescheiden zal worden dan met zakken. Door nascheiding wordt ongeveer 75% van het kunststof verpakkingsafval en 60% van de drankpakken uit het restafval teruggewonnen. De ervaring van andere gemeenten is dat ongeveer 30% van de huishoudens zakken met plastic, blik en pak aanbiedt op de dag van inzameling.

3. Aanvullende maatregelen voor minder restafval en betere dienstverlening

Met het juiste pakket aan maatregelen worden bewoners ondersteund én gestimuleerd om hun afval gescheiden aan te bieden. De drie stadsbrede projecten hieronder zullen een belangrijke aanvulling zijn op alle eerder benoemde ontwikkelingen.

Aanpak Vervuiling rondom ondergrondse containers

In januari heb ik u geïnformeerd over maatregelen om bijplaatsingen bij ondergrondse containers te voorkomen. Doel is om bijplaatsingen snel op te lossen en het aantal te verminderen.

Hiervoor zijn zes maatregelen getroffen:

1. Inzicht krijgen in de hoeveelheid bijplaatsingen bij bepaalde locaties door dagelijkse controle van alle ondergrondse containers;
2. Hotspots (locaties met dagelijkse bijplaatsingen) in kaart brengen;
3. Samenstellen van gecombineerde handhavingsteams (vuilnismannen en gemeentelijke handhavers);
4. Extra handhaven vooral bij de hotspots en veroorzakers beboeten;
5. Onderzoeken of het openzetten van containers op hotspots een dalend effect heeft op de bijplaatsingen;
6. Een student van de Hogeschool Utrecht verkent in een afstudeeropdracht welke extra maatregelen van gedragsbeïnvloeding succesvol kunnen zijn voor een beter naleefgedrag. De resultaten van dit onderzoek komen binnenkort beschikbaar.

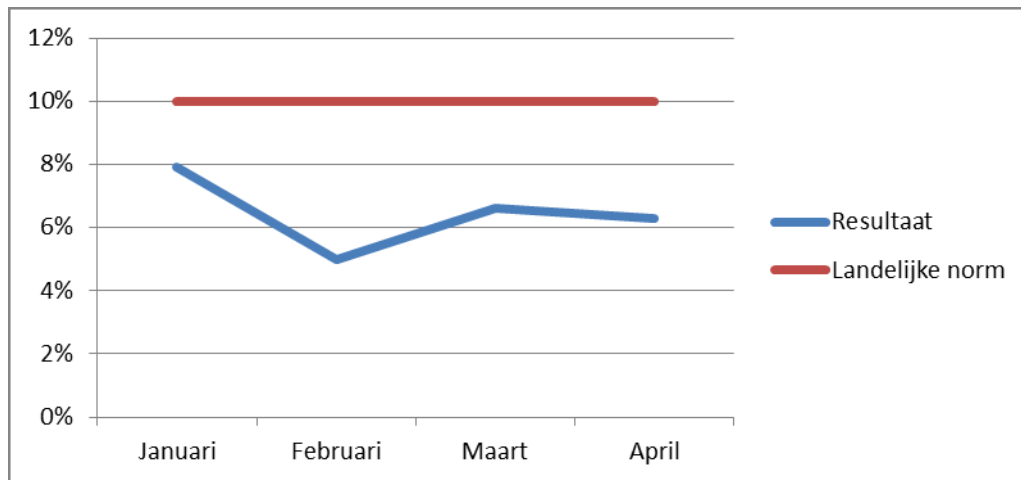
Daarnaast streven we er naar om meldingen over ondergrondse containers, die op werkdagen vóór 12:00 binnenkomen, nog dezelfde dag op te lossen. We zien echter ook dat het terugkoppelen van de afhandeling van dit soort meldingen aan bewoners in zijn algemeenheid nog aandacht vraagt. Vanuit de uitvoeringsorganisatie worden hier dit jaar extra maatregelen voor genomen.

Resultaten metingen vervuiling

Vanaf het eerste kwartaal van dit jaar wordt maandelijks een kwaliteitsmeting uitgevoerd volgens de criteria van het CROW⁶. Op deze manier ontstaat een objectief beeld en wordt de daadwerkelijke vervuiling rondom ondergrondse containers over een langere periode gemeten. Dit levert betere stuurinformatie op zodat we onze dienstverlening kunnen bijstellen daar waar nodig. Bij een CROW meting wordt een willekeurige steekproef gehouden bij 100 tot 200 ondergrondse containers, waarbij wordt vastgesteld of er enige sprake van vervuiling is. Het aantal containers waar dit het geval is wordt afgezet tegen de totale steekproef. Dit resulteert in een percentage dat maandelijks wordt gerapporteerd. De landelijk gehanteerde norm die CROW hierbij hanteert is maximaal 10%.

⁶ CROW is een kennisorganisatie op het gebied van infrastructuur, openbare ruimte, verkeer en vervoer en werk en veiligheid

Datum 13 juni 2017

In bovenstaande grafiek worden de resultaten van het eerste kwartaal 2017 weergegeven. In deze maanden lagen de metingen onder de norm van 10%.

Pilot Dynamisch Inzamelen

Doel is om begin 2018 te starten met het slimmer legen van ondergrondse containers, oftewel dynamisch verzamelen. Dat betekent dat ondergrondse restafvalcontainers voortaan worden geleegd op basis van de vullingsgraad, met behulp van sensoren of het tellen van pasaanbiedingen. Het legen vindt dan dus niet meer plaats op vaste momenten.

Dit levert de volgende voordelen op:

- Op termijn een verwachte kostenbesparing van 20% op de verzamelkosten van ondergrondse containers;
- Minder frequent onverwacht volle containers, waardoor de kans op bijplaatsingen afneemt

De benodigde software en sensoren die nodig zijn voor deze wijze van verzamelen, zullen worden aanbesteed. In januari informeerde ik u al over de marktconsultatie horend bij deze aanbestedingsprocedure. Inmiddels is deze afgerond en wordt de input gebruikt voor het definitieve aanbestedingsdocument.

In de zomermaanden wordt daarnaast gestart met een pilot met een dergelijk systeem voor een aantal ondergrondse restafvalcontainers. Dit wordt gemeten door een sensor in de container en door het aantal klepopeningen te tellen van de container. Dit is met name om te testen welke gevolgen deze nieuwe werkwijze heeft voor zowel de interne organisatie (chauffeurs, planners, etc.) als de openbare ruimte.

De verwachting is dat in het najaar een aanbesteding kan worden uitgeschreven. In de loop van 2018 wordt dit nieuwe systeem in de hele stad geïntroduceerd.

Drs C.A. Geldof

Wethouder voor Organisatievernieuwing, Publieksdienstverlening,
Openbare Ruimte en groen, Grondzaken, Leidsche Rijn, Erfgoed en
Monumenten, Wijken Vleuten – De Meern en Binnenstad

Datum 13 juni 2017

Project 100–100–100;

In de brief van 16 juni 2016 heb ik toegezegd om in 2017 het project 100–100–100 ook in Utrecht te organiseren. Lukt het 100 huishoudens om 100 dagen, 100% zonder afval te leven? Deze vraag staat centraal in dit project.

Bewoners laten zien dat het mogelijk is om veel minder afval te produceren. Dit lukt door goed afval te scheiden en na te denken bij de aankoop van producten. Via een online platform krijgen ze wekelijks een opdracht die hen helpt bij deze uitdaging. Het restafval vullen de deelnemers in op de afvalmeter op de website. Uit eerdere resultaten blijkt dat deelnemers van 100–100–100 ver onder het landelijke gemiddelde blijven, soms tot bijna 90% minder kg restafval per persoon per jaar.

De gemeente verzorgt de werving van de deelnemers. De start is op de dag van de Duurzaamheid op dinsdag 10 oktober 2017.

Ter afsluiting

We zijn op de goede weg met het realiseren van onze ambities. De invoering van Het Nieuwe Inzamelen resulteert in 20% minder restafval in de laagbouw ten opzichte van het stedelijk gemiddelde. Hiermee wordt de doelstelling van 150 kg per inwoner per jaar voor de laagbouw bijna bereikt in 2018.

Bij woonsituaties waar kliko's niet mogelijk zijn liggen nog grote uitdagingen, maar ook kansen. Het project 100–100–100 en onderzoek naar nascheiding geven hier invulling aan. Door de inwonerenquête, klanttevredenheidsonderzoek en onderzoek naar afvalscheiding in de hoogbouw verwachten wij meer inzicht te krijgen in gedrag van inwoners. Daarmee kunnen wij onze communicatie en dienstverlening aan de inwoners verbeteren.

Veel bewoners willen zelf ook graag afval scheiden. Het zorgvuldig communiceren naar de bewoners over de veranderingen die dat met zich mee brengt, heeft mijn volle aandacht. Daarnaast doen we er alles aan om bijplaatsingen bij ondergrondse containers te voorkomen en meldingen snel op te lossen.

Graag informeer ik u begin 2018 opnieuw over de voortgang van Het Nieuwe Inzamelen.

Met vriendelijke groet,

Kees Geldof

Datum 13 juni 2017

Bijlage 1 Voortgang en resultaten Het Nieuwe Inzamelen

Achtergrond van Het Nieuwe Inzamelen

Met de introductie van Het Nieuwe Inzamelen streven we naar de ambitieuze doelstelling van slechts 150 kilogram restafval per persoon per jaar in de laagbouw. (Vastgesteld in de Nota “Afval is Grondstof” 2015–2018, raadsbesluit d.d. 9 juli 2015).

Dit leidt eind 2018 tot gemiddeld 235 kg restafval per persoon per jaar over de hele stad Utrecht, dus hoogbouw en laagbouw samen.

In 2013 lag dit nog op gemiddeld 250 kg restafval per persoon per jaar.

De nota “Afval is Grondstof” (2015–2018) geeft aan uit welke onderdelen Het Nieuwe Inzamelen bestaat (pagina 26):

- waar mogelijk klike's voor de inzameling van papier/karton, plastic, blik en pak en groente- fruit- en tuinafval bij laagbouw;
- in de directe omgeving van hoogbouw verzamelcontainers voor papier, karton en plastic, blik en pak;
- extra verzamelcontainers voor glas en textiel waar nodig (maatwerk);
- voor restafval ondergrondse containers in de wijk. Het inzamelen van restafval via zakken of minicontainers aan huis komt hiermee grotendeels ten einde.

Met het project verandert voor ruim 60% van de huishoudens in Utrecht de inzamelmethode. Dit geldt ook voor veel hoogbouwaansluitingen die voortaan gebruik gaan maken van ondergrondse containers voor hun restafval in plaats van zakken. Ongeveer de helft van de Utrechtse woningen bestaat uit laagbouw. Hiervan is circa 50% (25% van alle huishoudens in Utrecht) geschikt voor het gebruik van klike's voor groente-, fruit- en tuinafval en plastic, blik en pak en papier en karton. De andere 25% bestaat uit woningen in het binnenstedelijk gebied, zoals de binnenstad en een aantal stadswijken.

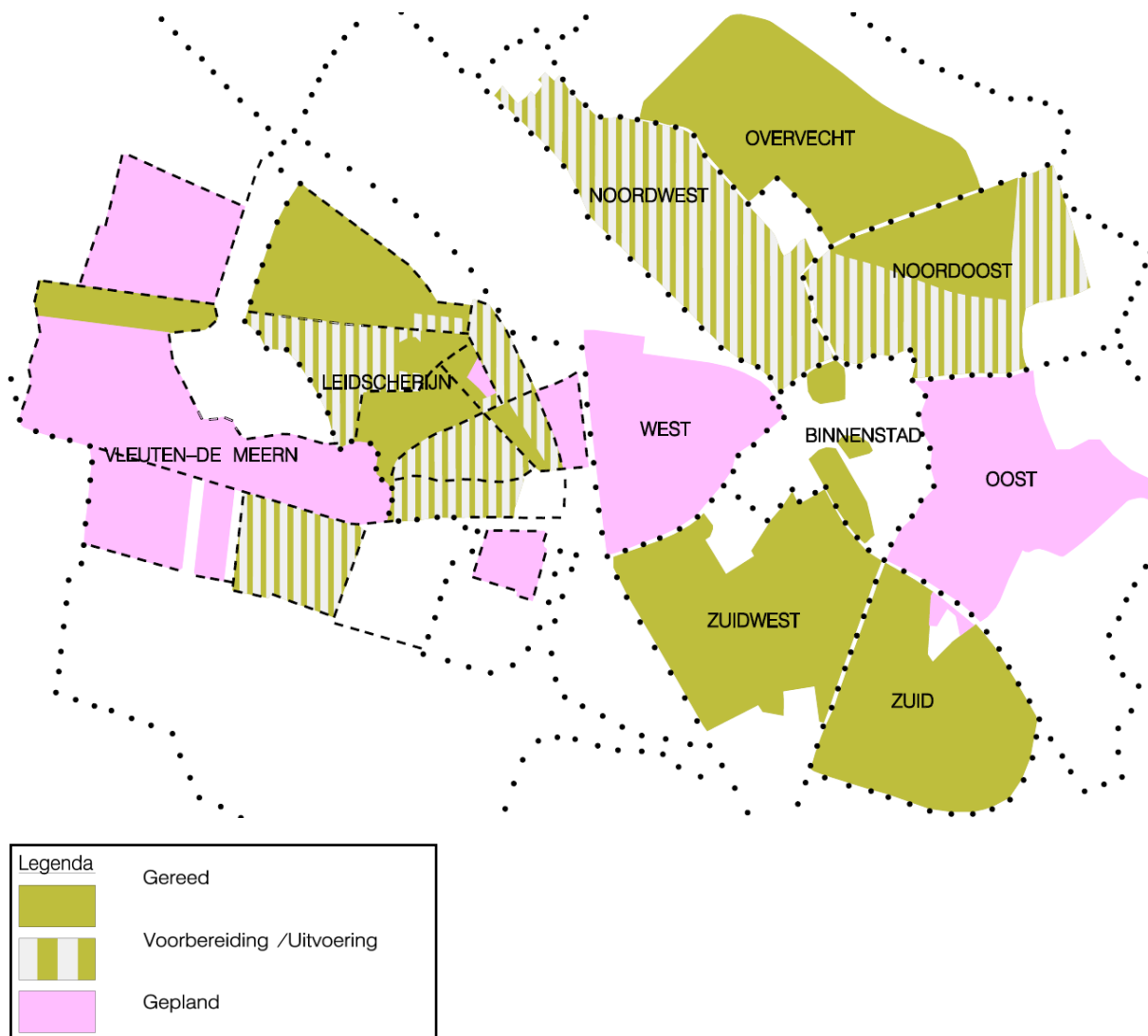
Bij de start van deze projecten werd uitgegaan van 102.000 huisaansluitingen waarvan 60.000 te maken zouden krijgen met alleen de overgang naar een ondergrondse restafvalcontainer en 42.000 huishoudens ook met het gebruik van klike's voor papier/karton, groente-, fruit- en tuinafval en plastic, blik en pak. In deze aantallen zijn nieuwbouw en functieveranderingen niet meegenomen, deze cijfers zullen naar aanleiding daarvan dus nog toenemen.

Datum 13 juni 2017

Overzicht plattegrond

Onderstaande plattegrond geeft aan waar het Nieuwe Inzamelen is ingevoerd.

Vanaf de zomer 2016 is in Rivierenwijk, Dichterswijk, Tuindorp en Tuindorp-Oost en delen van Leidsche Rijn Het Nieuwe Inzamelen ingevoerd.

Datum 13 juni 2017

Aantal woningen waar Het Nieuwe Inzamelen is ingevoerd

Onderstaande tabel geeft het aantal woningen weer per gebied die nu voorzien zijn van klike's en/of ondergrondse restafvalcontainers.

Totale opgave: 102.000 huishoudens	Ruimte voor klike's: 42.000 huishoudens	Geen ruimte voor klike's (incl. gestapelde bouw): 60.000 huishoudens
Gerealiseerd tot 1/6/2016		
Lunetten	3.717	2.272
Kanaleneiland	0	5.799
Overvecht	3.500	4.056
Hoograven deelgebied 1	0	1.840
Wijk C en Hoogh Boulandt	0	1.374
Parkwijk Noord	1.059	190
Gerealiseerd vanaf 1/6/2016		
Terwijde	2.859	921
Hoograven deelgebied 2 en 3	2.445	292
Transwijk	608	270
Rivierenwijk	894	3.035
Dichterswijk	196	1.781
Tuindorp en Tuindorp-Oost	2.550	763
Totaal huishoudens	17.828	21.672

Bijzonderheden per deelgebied

- Dit zijn gebieden die minimaal half jaar geleden zijn opgeleverd.
- Dit halve jaar is nodig om voldoende meetgegevens te verzamelen. We laten daarbij de resultaten zien van restafval, papier/karton en plastic-, blik en pak vanaf de invoering van Het Nieuwe Inzamelen.
- Een vergelijking met de resultaten in de specifieke gebieden vóór invoering van Het Nieuwe Inzamelen is niet één op één mogelijk omdat geen nulmeting is uitgevoerd. Dit was niet mogelijk omdat de inzameling plaatsvond via diverse vormen van inzameling (zakken, klike's, etc.). Wij beschikken dus alleen over gemiddelde totaalgegevens voor de hele stad.
- De inzamelresultaten van groente-, fruit- en tuinafval zijn eveneens niet opgenomen in de factsheet. Deze inzamelresultaten wisselen gedurende het jaar door de seizoenen. Voor een betrouwbaar resultaat is het nodig om een jaar lang te meten in de specifieke deelgebieden. Dit is niet mogelijk omdat de routes van de inzamelwagens niet zijn gepland in deze deelgebieden. Overgaan op het apart meten van groente-, fruit- en tuinafval betekent dat vaker moet worden gereden en gestort dan nu. Daarnaast verwachten wij dat de toename van gescheiden ingezameld groente-, fruit- en tuinafval niet groot zal zijn na invoering van Het Nieuwe Inzamelen omdat bewoners van laagbouw woningen doorgaans al beschikken over een klike voor groente-, fruit- en tuinafval. Zoals aangegeven in hoofdstuk 1 liggen de kansen met name in het opnieuw onder de aandacht brengen van de citybin bij woningen waar klike's niet gebruikt kunnen worden en een stadsbrede campagne.
- Wij hanteren als referentie dezelfde gemiddelde aantallen kilo's per inwoner per jaar zoals vóór de invoering van Het Nieuwe Inzamelen begin 2015. Deze vermelden we apart in het overzicht. Zoals hierboven aangegeven is hierbij geen onderscheid tussen hoog- en laagbouw.

Datum 13 juni 2017

Voortgang Het Nieuwe Inzamelen gerealiseerde gebieden vanaf juni 2016

Zuid

	Hoograven	<i>Referentie</i>
Aantal aansluitingen	2737	<i>n.v.t.</i>
Restafval na invoering (kg pppjr)	149	225
Papier na invoering (kg pppjr)	22	33
Plastic na invoering (kg pppjr)	12	2,7
% geaccepteerde kliko's	94%	<i>n.v.t.</i>

Bijzonderheden:

- Opstartproblemen gehad met plaatsing containers. Inmiddels operationeel
- Hoograven scoort goed met betrekking tot restafval en heeft de doelstelling van 150 kilo al gehaald.

Zuidwest

	Transwijk	<i>Referentie</i>
Aantal aansluitingen	878	<i>n.v.t.</i>
Restafval na invoering (kg pppjr)	172	225
Papier na invoering (kg pppjr)	29	33
Plastic na invoering (kg pppjr)	17	2,7
% geaccepteerde kliko's	99%	<i>n.v.t.</i>

	Dichterswijk	<i>Referentie</i>
Aantal aansluitingen	1.977	<i>n.v.t.</i>
Restafval na invoering (kg pppjr)	177	225
Papier na invoering (kg pppjr)	31	33
Plastic na invoering (kg pppjr)	17	2,7
% geaccepteerde kliko's	91%	<i>n.v.t.</i>

	Rivierenwijk	<i>Referentie</i>
Aantal aansluitingen	3.929	<i>n.v.t.</i>
Restafval na invoering (kg pppjr)	179	225
Papier na invoering (kg pppjr)	35	33
Plastic na invoering (kg pppjr)	20	2,7
% geaccepteerde kliko's	95%	<i>n.v.t.</i>

Bijzonderheden:

- De buurten Transwijk, Dichterswijk en Rivierenwijk scoren net iets beter dan het gemiddelde van 180 kilo.
- Het onderzoek naar bewonerstevredenheid voeren we voor al deze gebieden in één keer uit. De meting vindt plaats in de zomer van 2017 en is in het najaar beschikbaar.

Datum 13 juni 2017

Noordoost

	Tuindorp en Tuindorp oost	<i>Referentie</i>
Aantal aansluitingen	3.313	<i>n.v.t.</i>
Restafval na invoering (kg pppjr)	112	225
Papier na invoering (kg pppjr)	37	33
Plastic na invoering (kg pppjr)	30	2,7
% geaccepteerde klike's	92%	<i>n.v.t.</i>

Bijzonderheden:

- Tuindorp en Tuindorp-Oost : Het Nieuwe Inzamelen is ingevoerd. De bewoners van Tuindorp scheiden hun afval heel goed en hebben de doelstelling voor 2018 al ruimschoots bereikt.
- Vogelenbuurt en Tuinwijk: voorbereidende werkzaamheden worden getroffen. We zijn nog wel in gesprek met comité over proef met zakkeninzameling plastic, blik en pak.
- Voordorp en Zeeheldenbuurt:
Momenteel vinden uitvoeringswerkzaamheden plaats voor de plaatsing van de ondergrondse restafvalcontainers. Na de zomervakantie voeren wij hier Het Nieuwe Inzamelen in.
- Wittevrouwen:
De bewoners ontvangen in het tweede kwartaal de informatie over de nieuwe inzamelmethode. Wij nodigen hen uit om in gesprek te gaan over de toekomstige locaties voor de ondergrondse containers.

Leidsche Rijn

	Terwijde	<i>Referentie</i>
Aantal aansluitingen	3.780	<i>n.v.t.</i>
Restafval na invoering (kg pppjr)	235	225
Papier na invoering (kg pppjr)	21	33
Plastic na invoering (kg pppjr)	8	2,7
% geaccepteerde klike's	96%	<i>n.v.t.</i>

Bijzonderheden:

- In 2016 hebben wij de klike's (voor papier en plastic, blik en pak) uitgereikt in Terwijde.
- De hoeveelheid restafval na invoering van Het Nieuwe Inzamelen is hoog.
- We gaan hier met communicatie extra aandacht aan besteden en we volgen de scheidingsresultaten de komende tijd.
- Momenteel vervangen we een deel van de ondergrondse restafvalcontainers. De oude containers zijn technisch afgeschreven. Een ander deel wordt verwijderd omdat meer restafvalcontainers aanwezig zijn dan nodig wanneer Het Nieuwe Inzamelen is ingevoerd. Het aantal ondergrondse containers dat blijft staan, biedt voldoende capaciteit voor het aanbod aan restafval. Bewoners krijgen vooraf informatie welke containers we willen verwijderen. Daarover organiseren we inspraakbijeenkomsten. Tegelijkertijd vragen we ook aandacht voor het nog beter scheiden van het afval.
- Later dit jaar wordt ook in Terwijde een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd.
- In Het Zand zijn de klike's inmiddels uitgereikt. De ondergrondse restafval inzamelstructuur wordt voor het einde van het jaar nog aangepast op het nieuwe verwachte restafval aanbod. Na deze laatste aanpassingen start het monitoren van de resultaten.
- Parkwijk-Zuid is op dit moment in voorbereiding en voor 2017 is Langerak gepland.
- De buurt Grauwaart is een nieuwbouwgebied dat de afgelopen jaren in ontwikkeling is gebracht en nog niet is afgerond. Zo werden er in 2016 ongeveer 400 woningen op Het Nieuwe Inzamelen aangesloten en in 2017 zijn dit naar verwachting 159 woningen. Het Nieuwe Inzamelen wordt meteen bij oplevering van deze woningen meegenomen.